

**UCHWAŁA NR LXIV/662/2022
RADY MIEJSKIEJ W SWARZĘDZU**

z dnia 20 grudnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy
Swarzędz na lata 2023-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559 ze zm.), art. 176 pkt. 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 447 ze zm.) Rada Miejska w Swarzędzu uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Swarzędz na lata 2023-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza Burmistrzowi Miasta i Gminy Swarzędz oraz Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Swarzędzu.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Załącznik do uchwały Nr LXIV/662/2022
Rady Miejskiej w Swarzędzu
z dnia 20 grudnia 2022 r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny
dla Gminy Swarzędz
na lata 2023-2025**

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP

II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN Z GMINY SWARZĘDZ

– WYBRANE ZAGADNIENIA

2.1. Charakterystyka gminy Swarzędz

2.2. Struktura osób korzystających z pomocy społecznej

III. CHARAKTERYSTYKA SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE

SWARZĘDZ

3.1. Profilaktyka i programy zdrowotne

3.2. Rozwijanie zainteresowań oraz aktywny wypoczynek dzieci, młodzieży i dorosłych

3.3 . Poradnictwo specjalistyczne

3.4 . Świadczenia i pomoc usługowa

3.5 Pomoc uchodźcom

3.6 . Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

3.7. Organizacje pozarządowe

3.8. Gminne Centrum Informacji

3.9. Klub Integracji Społecznej

3.10. Działania o charakterze profilaktycznym

3.11. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

3.12. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii

IV. ADRESACI PROGRAMU

V. CEL GŁÓWNY

VI. CELE SZCZEGÓŁOWE

VII. ZASOBY GMINY SWARZĘDZ UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE

PROBLEMÓW DZIECKA I RODZINY

VIII. MONITORING I EWALUACJA

IX. REALIZATORZY

X. ŚRODKI FINANSOWE

XI. PARTNERZY

XII. PODSUMOWANIE

XIII. ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Swarzędz na lata 2023-2025, zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Swarzędz w latach 2020-2022.

Głównym założeniem systemowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny jest praca z całą rodziną w oparciu o zasadę empowermentu i interdyscyplinarności instytucji oraz służb publicznych, organizacji pozarządowych i innych podmiotów wspierających rodzinę. Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna dziecka i rodziny.

Zadania służące wspieraniu swarzędzkich rodzin realizowane powinny być w oparciu o następujące akty prawne:

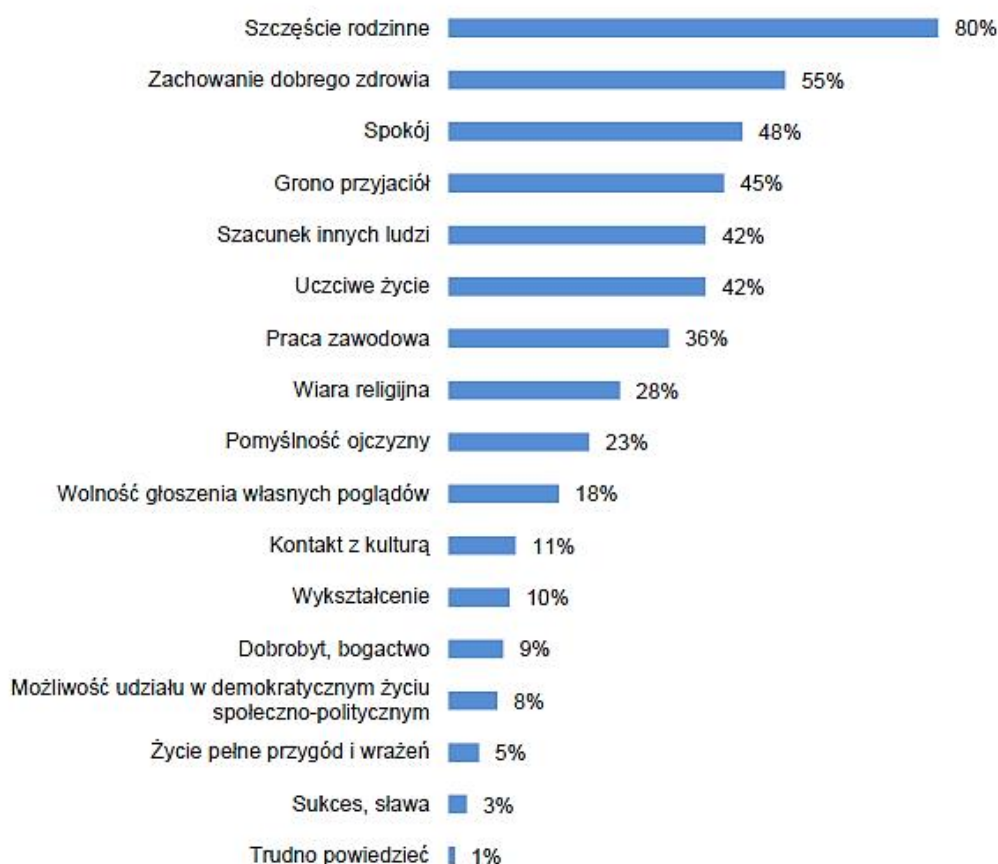
- art. 16 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.)
- Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 447 ze zm.)
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249)
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.)
- Ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.)
- Ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r., poz.1205 ze zm.)
- Ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz.1329 ze zm.)
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r., poz. 1577 ze zm.)
- Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r., poz. 1297)
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Swarzędz na lata 2016-2022 wprowadzonej uchwałą Rady Miejskiej w Swarzędzu nr XXVII/261/2016 z dnia 27.09.2016 r.

Bazując na wynikach badań przeprowadzonych przez Centrum Badania Opinii Społecznej stwierdzić można, że w pierwszej trójce najważniejszych wartości w życiu, badani wskazują na *szczęście rodzinne* (80%), *zachowanie dobrego zdrowia* (55%) i *spokój* (48%). Obrazuje to jednoznacznie jak ważnym obszarem jest rodzina. To właśnie w rodzinie kształtują się

podstawy kompetencji i podstawowych umiejętności każdego człowieka. Kondycja rodziny jest zatem kluczową kwestią odpowiadającą za kontekst przygotowania jednostki do jej funkcjonowania w przyszłości w społeczeństwie. Najważniejsze role, m.in.: rodzinne, społeczne, zawodowe, wyuczone w rodzinach biologicznych, powielane są najczęściej w dorosłym życiu. Role społeczne mają ogromne znaczenie w społeczeństwie, przede wszystkim ze względu na fakt, że ustalają pewne wzorce zachowań, porządkują rzeczywistość społeczną, co z kolei gwarantuje ład społeczny.

CBOS

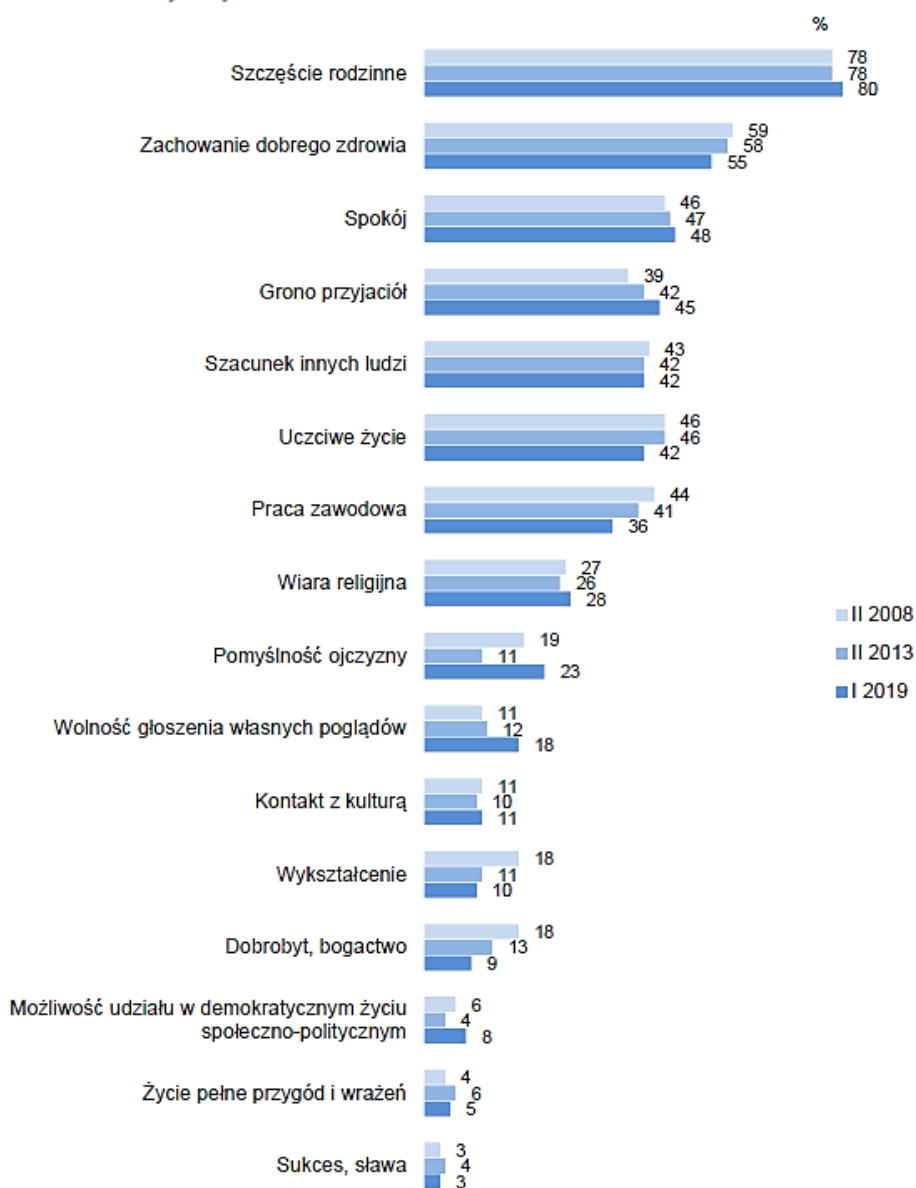
RYS. 1. Ludzie kierują się różnymi wartościami w życiu. Z podanej listy proszę wskazać nie więcej niż pięć wartości, które uważa Pan(i) za najważniejsze w swoim codziennym życiu.

Źródło: https://cbos.pl/SPISKOM.POL/2019/K_022_19.PDF

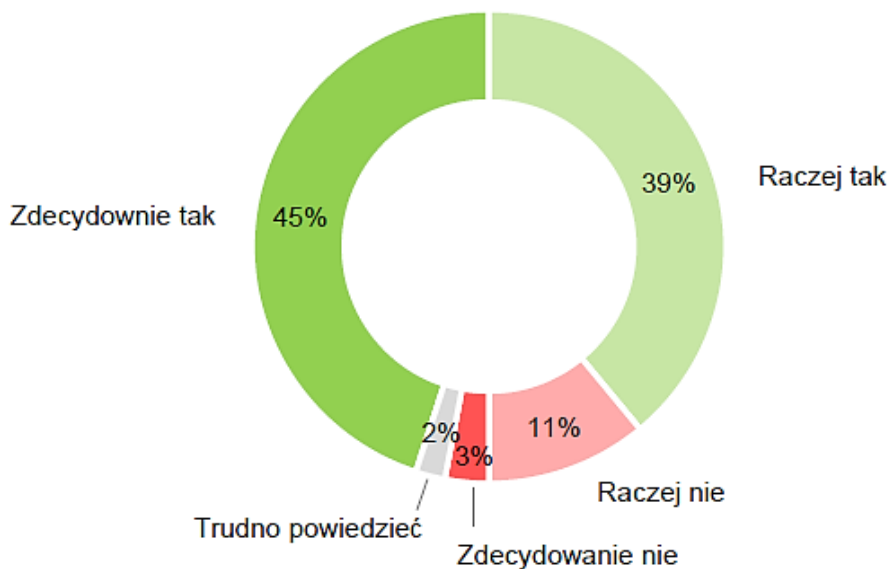
Analizując sytuację na przestrzeni 11 lat – od 2008 do 2019 r. - zauważa się wzrost znaczenia *szczęścia rodzinnego* oraz *spokoju*. Warto zauważyć, że *dobrobyt* niezmiennie lokuje się dopiero na 13. miejscu.

RYS. 2. Ludzie kierują się różnymi wartościami w życiu. Z podanej listy proszę wskazać nie więcej niż pięć wartości, które uważa Pan(i) za najważniejsze w swoim codziennym życiu.

Źródło: https://cbos.pl/SPISKOM.POL/2019/K_022_19.PDF

Niezależnie od tego, czy ma Pan(i) obecnie swoją własną rodzinę, czy też nie, czy zależałoby Panu(i) na tym, żeby Pana(i) rodzina była podobna do tej, w której się Pan(i) wychował(a)?

Źródło: https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2019/K_046_19.PDF

Według raportu CBOS z 2019 r. – 45 % badanych *zdecydowanie chciałaby*, żeby rodzina, którą założyli lub założą w przyszłości, była podobna do rodziny pochodzenia. Kolejne 39 % ankietowanych powiedziało, że *raczej chciałaby* powielić wzorzec rodziny biologicznej; łącznie daje to 84 % osób, które dążyć będą do funkcjonowania w rodzinie podobnej do tej, w której się wychowała. Tylko 3 % badanych stwierdziła, że *zdecydowanie nie chce*, aby rodzina, którą założą była podobna do ich rodziny pochodzenia. Istotnym jest zatem zapewnienie takich warunków do rozwoju i funkcjonowania rodzin, aby mogły być one prawidłowym wzorcem kreowania przyszłych grup, przygotowujących kreatywnych, świadomych obywateli, konstruktywnie rozwiązujących swoje problemy.

Priorytetem dla wytyczania kierunku działań, dostrzegając fundamentalne znaczenie rodzin, pozostaje ich wsparcie w potencjalnym lub realnie istniejącym kryzysie, wzmocnienie prawidłowo funkcjonujących rodzin oraz zapewnienie optymalnych warunków do zamiaru ich zakładania. Szeroko rozumiana polityka prorodzinna, oparta na sensownych założeniach, stanowić może punkt zwrotny w poprawie kondycji społeczeństwa jako całości.

Zdecydowanym determinantem dobrostanu jednostek, optymalnego rozwoju psychicznego i fizycznego dziecka, umiejętnego poruszania się w społeczeństwie i spełnienia w rolach społecznych, jest zapewnienie prawidłowego rozwoju w warunkach umożliwiających osiągnięcie wspomnianego stanu.

Opracowana przez Janusza Czapińskiego tzw. „cebulowa teoria szczęścia”¹ wskazuje na trzy poziomy szczęścia: wolę życia, ogólny dobrostan psychiczny oraz zadowolenie z konkretnych dziedzin życia. Podstawa poczucia dobrostanu skupia się na pozytywnym nastawieniu wobec własnych planów, których realizacja stanowi sens życia. Ważnym elementem jest ocena własnego życia w kontekście konkretnych okoliczności, doświadczeń oraz satysfakcja z określonych obszarów życia. Na ów dobrostan wpływają czynniki demograficzne (np. miejsce zamieszkania, wiek), charakterologiczne (umiejętności społeczne) i środowiskowe (m.in. czas wolny).

Kluczowe jest zatem stworzenie okoliczności optymalizujących warunki wpływające na funkcjonowanie rodzin. To właśnie w rodzinie pochodzenia, od najmłodszych lat kształtują się wzorce, prawidłowości i matryca tego, jak będziemy w przyszłości funkcjonować, w jakim stopniu konstruktywnie rozwiązywać problemy, wypełniać role, kształtować relacje interpersonalne. Priorytetową funkcją rodziny jest funkcja socjalizacyjna, polegająca na przygotowaniu dzieci do życia w społeczeństwie. Rodzina jest pierwszym, jednym z najważniejszych środowiskiem wychowawczym. Socjalizacja dzieci ma istotne znaczenie w kształtowaniu ich osobowości i wypełnianiu ról społecznych. W ramach aspektu emocjonalno-ekspresyjnego funkcja rodziny koncentruje się na realizacji potrzeb psychicznych, zarówno wewnątrz rodziny jak i poza nią.

Stopień realizacji funkcji rodziny zależy od pozycji społecznej rodziny oraz sposobów pozyskiwania środków finansowych potrzebnych do jej rozwoju.

Przygotowany Program stanowi konstruktywną odpowiedź nie tylko na potrzeby i oczekiwania współczesnej rodziny, ale także jej potencjalne problemy. Proponowane działania stanowią system zintegrowanych, systemowych inicjatyw, a ich holistyczny charakter zwiększa efektywność realizowanych zadań. Środowisko lokalne wraz z wszystkimi zasobami gminy ma duży wpływ na wspieranie i wzmacnianie prawidłowego funkcjonowania rodziny.

Jest to szczególnie istotne w kontekście wyników badań CBOS-u dotyczących chęci powielania wzorców rodziny pochodzenia. Dziecko przyjmuje od opiekunów wzorce zachowań, przekonań i sposób postępowania. Prawidłowo ukształtowana rodzina ma szereg walorów wychowawczych nie do zastąpienia przez inne środowiska.

Państwo jest gwarantem praw i obowiązków każdej rodziny. Formami wsparcia przewidzianymi przez ustawodawcę pozostają m. in.: „analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie; wzmocnienie roli i funkcji rodziny; rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny; podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny; pomoc w integracji rodziny; przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny; dążenie do reintegracji rodziny. Wspieranie

¹ Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Dobrostan_psychiczny

rodziny jest prowadzone (...) z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego”². Jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej realizują zadania we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi. Wspomniane zadania realizowane są celem wsparcia funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny i odbywają się przede wszystkim poprzez: systematyczną współpracę z asystentem rodziny, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapie i mediacje, usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi z niepełnosprawnością, w tym usługi specjalistyczne, pomoc prawną, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, spotkania organizowane w celu wymiany doświadczeń rodzin oraz integracji społecznej.

Program wpisuje się w szeroko rozumianą politykę prorodzinną i w miarę możliwości – wyznacza kierunki i obejmuje działania i usługi gwarantując wsparcie rodzin na każdym jej etapie rozwoju i funkcjonowania.

Ustawa przewiduje pomoc rodzinom tego potrzebującym w formie:

„1) pracy z rodziną;

2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

3. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego poprzez działania:

1) instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;

2) placówek wsparcia dziennego;

3) rodzin wspierających”³.

II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN Z GMINY SWARZĘDZ – WYBRANE ZAGADNIENIA

2.1. Charakterystyka gminy Swarzędz

W 2021 roku gminę Swarzędz zamieszkiwało 50 423 mieszkańców (stan na 31 XII 2021r.). Struktura demograficzna gminy przedstawiała się następująco:

- kobiety stanowiły grupę 26 324 osób, mężczyźni 24 099 osób,
- dzieci i młodzież stanowili grupę 11 534 osób, w tym 5 824 chłopców i 5 710 dziewcząt,
- ludność w wieku produkcyjnym – 29 769 osób, a w wieku poprodukcyjnym – 9 120 osoby.

² Art.8 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.)

³ Art.8, art. 9 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.)

(Stan na dzień: 31.12.2021 r.)⁴

Dane statystyczne dotyczące osób bezrobotnych z gminy Swarzędz;
tabela nr 1:

	2019r.	2020r.	2021r.
Osoby zarejestrowane ogółem	273	538	418
Kobiety	179	320	252
Osoby w wieku do 30 roku życia	65	124	82
Osoby powyżej 50 roku życia	73	115	95
Osoby długotrwale bezrobotne	78	134	174
Osoby niepełnosprawne	21	19	13

Gmina dysponuje 22 żłobkami w tym, 1 żłobkiem miejskim (liczba miejsc – 1052, liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc – 0) oraz 6 przedszkolami gminnymi, 11 przedszkolami publicznymi, 17 niepublicznymi, 8 oddziałami przedszkolnymi w szkołach (z liczbą miejsc: gminne 622, publiczne 1440, niepubliczne 958, 200 w oddziałach przedszkolnych w szkołach i brakiem dzieci nieprzyjętych). Na terenie gminy funkcjonuje 11 szkół podstawowych i 3 Zespoły Szkół Ponadpodstawowych.

2.2. Struktura osób korzystających z pomocy społecznej

Z szeroko rozumianej diagnozy środowiska lokalnego, bazującego na systematycznej sprawozdawczości prowadzonej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Swarzędzu wynika, że zasadne są działania wspierające rodziny na różnych płaszczyznach. Przedstawione poniżej tabele zawierają liczbę rodzin oraz powody korzystania z pomocy społecznej w latach 2019 - 2021, z wyszczególnieniem liczby posiadanych przez te rodziny dzieci:

LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ:

tabela nr 2:

⁴ Dane: Wydział Spraw Obywatelskich UMiG w Swarzędzu.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin		
	2019r.	2020r.	2021r.
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	571	554	550
w tym:			
świadczenia pieniężne	397	374	397
świadczenia niepieniężne	296	293	258
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	22	18	17
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	558	543	538
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM	536	468	461
w tym:			
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	187	192	212

Dane: OPS Swarzędz: sprawozdania MRIPS-03 za 2019, 2020 i 2021r.

POWODY TRUDNEJ SYTUACJI:

tabela nr 3:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2019r.	2020r.	2021r.
Ubóstwo	193	192	175
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	37	35	30
Potrzeba ochrony macierzyństwa	64	46	57
w tym:			
Wielodzietność	33	18	28
Bezrobocie	75	76	76
Niepełnosprawność	241	231	229
Długotrwała lub ciężka choroba	446	403	413

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2019r.	2020r.	2021r.
Ubóstwo	193	192	175
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	419	428	455
w tym:			
Rodziny niepełne	84	69	71
Rodziny wielodzietne	32	32	45
Przemoc w rodzinie	3	2	3
Alkohol	48	34	36
Narkomania	2	0	6

Dane: OPS Swarzędz: sprawozdania MRIPS-03 za 2019, 2020 i 2021r.

Analizując dane sprawozdawcze wnioskować można, że problemami najczęściej występującymi w rodzinach korzystających z pomocy społecznej są:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- długotrwała lub ciężka choroba
- niepełnosprawność,
- ubóstwo.

Zaznaczenia wymaga fakt, że w niektórych rodzinach występuje więcej niż jeden powód korzystania z pomocy.

TYPY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ:

tabela nr 4:

Wyszczególnienie		Liczba rodzin		
		2019r.	2020r.	2021r.
Rodziny ogółem (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	758	746	762
o liczbie osób	2	372	389	400
1	3	148	136	130
2	4	110	89	102
3	5	70	77	75
4	6	32	38	35
5	7	26	17	20
6 i więcej	8	258	231	259
w tym (z wiersza 1)				

Wyszczególnienie		Liczba rodzin		
		2019r.	2020r.	2021r.
Rodziny ogółem (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	758	746	762
rodziny z dziećmi ogółem (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)				
o liczbie dzieci				
1	9	114	90	109
2	10	87	85	81
3	11	38	39	50
4	12	13	14	15
5	13	4	1	3
6	14	2	2	0
7 i więcej	15	0	0	1
Rodziny niepełne ogółem (wiersz 17+18+19+20)	16	90	70	75
o liczbie dzieci				
1	17	38	26	29
2	18	34	26	21
3	19	13	13	20
4 i więcej	20	5	5	5

Dane: OPS Swarzędz: sprawozdania MRIPS-03 za 2019, 2020 i 2021r.

W gminie Swarzędz w 2019 roku - 1501 rodzin, w 2020 r. - 1830 rodzin, a w 2021 r. - 1561 rodzin otrzymywało zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych (m. in. dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, dodatek z tytułu podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej).

Pomocą w formie dodatków mieszkaniowych objęte zostały w 2019 r. – 299 gospodarstwa domowe, w 2020 r. - 294, a w 2021 r. – 283 gospodarstwa domowe.

Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego wyniosła w 2019 r. 146, w 2020 r. - 140, a w 2021 r. – 131.

Świadczenia wychowawcze

	2019 r.	2020r.	2021r.
Ilość rodzin, którym wypłacono świadczenia	7 983	8 106	8 748
Ilość dzieci, którym przyznano świadczenia	12310	12 859	13 410

Kwota wypłaconych świadczeń	51 699 642 zł	72 647 991	74 514 449
-----------------------------	---------------	------------	------------

PIECZA ZASTĘPCZA

W sytuacji szeroko rozumianej dysfunkcji występującej w rodzinie, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, sąd postanawia ustanowić nad dzieckiem pieczę zastępczą, poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wydatki poniesione przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Swarzędzu z tytułu umieszczenia dzieci z terenu miasta i gminy Swarzędz w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych od I do XII 2021 roku przedstawiono w poniższej tabeli.

tabela nr 5

	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci	Kwota obciążająca gminę Swarzędz	Kwota obciążająca gminę Swarzędz	Kwota obciążająca gminę Swarzędz
	2019r.	2020r.	2021r.	2019r.	2020r.	2021r.
Rodziny zastępcze	42	42	51	170 839 zł	182 475 zł	212 567 zł
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	11	11	5	247 802 zł	126 374 zł	107 600 zł

Dane: OPS Swarzędz: sprawozdania za 2019-2021r.

Szansę na wsparcie rodzin przeżywających kryzys lub trudną sytuację życiową oraz na przywrócenie stabilizacji i pełni władzy rodzicom, których dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej, stanowi możliwość podjęcia współpracy z asystentem rodziny.

W ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” w latach 2017 - 2019 Ośrodek

Pomocy Społecznej w Swarzędzu pozyskał środki na dofinansowanie wynagrodzeń asystentów rodziny. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Swarzędzu asystenci rodziny zatrudniani są na podstawie umów o pracę. W 2019 roku asystenci wspierali 57 rodzin, w 2020 roku – 56 rodzin, a w 2021 roku – 58 rodzin. Dominującymi problemami rodzin korzystających z ww. formy pomocy były: niski zakres kompetencji społecznych i wychowawczych, problem uzależnienia lub współuzależnienia, przemoc, niepełnosprawność i/lub długotrwała choroba, dezorganizacja życia codziennego. Kompleksowe wsparcie rodzin w szeroko rozumianym kryzysie wymaga wielu działań o charakterze systemowym przy szczególnym uwzględnieniu potrzeb dzieci.

W ramach Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Ustawy o pomocy społecznej, Ustawy o świadczeniach rodzinnych, Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Swarzędz, Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, asystenci rodzin, pracownicy socjalni oraz specjaliści (psycholodzy, prawnicy, mediatorzy, pedagodzy, kuratorzy) w latach 2019 - 2021 podejmowali działania w zakresie:

- poprawy sytuacji materialnej i bytowej rodzin poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego
- poprawy funkcjonowania rodzin w ich naturalnym środowisku poprzez wzmacnianie roli i funkcji rodzin
- rozwijania umiejętności społecznych i opiekuńczo-wychowawczych rodzin
- podniesienia świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodzin
- ograniczenia sytuacji kryzysowych w rodzinach powstających w wyniku występujących uzależnień i współuzależnień
- zwiększenia bezpieczeństwa rodzin poprzez przeciwdziałanie przemocy w rodzinach
- przeciwdziałania dezintegracji społecznej rodzin poprzez zaktywizowanie zawodowe członków rodzin pozostających poza rynkiem pracy lub noszących się z zamiarem zmiany swojej niezadowolającej sytuacji zawodowej.

III. CHARAKTERYSTYKA SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SWARZĘDZ

Optymalny poziom efektywności wspierania rodziny gwarantuje systemowe i interdyscyplinarne ujęcie problemów oraz dopasowanie planowanej pomocy do złożoności charakteru zadań. Gmina Swarzędz zapewnia szereg działań mających na celu poprawę sytuacji swarzędzkich rodzin oraz wzmocnienia prawidłowych wzorców zachowań.

3.1. Profilaktyka i programy zdrowotne

Gmina Swarzędz podejmowała szereg działań w ramach ochrony zdrowia swoich mieszkańców. Bezpłatne szczepienia przeciw grypie, czy badania mammograficzne jako profilaktyka raka piersi to przykłady akcji skierowanych dla mieszkańców naszej gminy.

Działania profilaktyczno-zdrowotne finansowane były zarówno przez samorząd gminny, jak i pozyskiwane z zewnątrz.

W 2020 r. zorganizowano badania densytometryczne oraz spirometryczne dla mieszkańców gminy Swarzędz; zrealizowano 55 badań spirometrycznych oraz 90 badań densytometrycznych (sfinansowane przez gminę Swarzędz).

Fundacja „Dzieciaki i Zwierzaki” przeprowadziła konsultacje rehabilitacyjne z fizjoterapeutą dla dzieci w wieku 0-6 miesięcy w okresie od 3 sierpnia 2020 r. do 30 października 2020. Fizjoterapeuta oceniał odruchy dziecka, rozwój fizyczny, a także wskazywał odpowiednią terapię w przypadku wykrycia zaburzeń. Fundacja przebadła ok. 50 dzieci, koszt badań pokryła w całości gmina Swarzędz.

Ze środków budżetu Samorządu Województwa Wielkopolskiego przeprowadzono we współpracy z Ośrodkiem Profilaktyki i Epidemiologii Nowotworów w Poznaniu we wrześniu 2020 oraz styczniu 2022 r. nieodpłatne badania profilaktyczne wykrywania chorób układu moczowo- pęciowego dla mężczyzn. Ponadto z Programu Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Nowotworów Złośliwych Dolnego Odcinka Przewodu Pokarmowego skorzystali mieszkańcy gminy Swarzędz w wieku powyżej 68 roku życia.

W ramach Populacyjnego Programu Wczesnego Wykrywania Raka Piersi dla kobiet w wieku 50-69 lat organizowane są corocznie bezpłatne badania mammograficzne. Całkowicie refundowane przez NFZ.

Z budżetu powiatu poznańskiego przeprowadzane są corocznie bezpłatne szczepienia przeciwko grypie dla osób w wieku od 50 roku życia, zameldowanych na terenie powiatu poznańskiego.

Zarząd powiatu poznańskiego finansuje również corocznie szczepienia przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV), odpowiedzialnego za powstawanie raka szyjki macicy.

W 2020 r. gmina Swarzędz zawarła Porozumienie w sprawie opieki stomatologicznej nad uczniami szkół podstawowych na terenie gminy Swarzędz. Dzięki temu uczniowie szkół, dla których organem prowadzącym jest gmina Swarzędz mogą bezpłatnie korzystać ze świadczeń udzielanych przez podmiot leczniczy.

W roku 2021 mieszkańcy gminy Swarzędz mogli bezpłatnie zaszczepić się przeciw COVID-19. Szczepienia organizował Szpital Podolany w Poznaniu.

OPEN w Poznaniu realizuje na terenie województwa wielkopolskiego projekt pod nazwą „Rehabilitacja pacjentów onkologicznych w wieku 18 – 64 lata, z terenu Wielkopolski, realizowana przez OPEN S.A. w latach 2021 – 2023”. Autorem programu zdrowotnego jest Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Pacjenci onkologiczni z województwa wielkopolskiego, dzięki projektowi, mają dostęp do fachowej, specjalistycznej rehabilitacji, która stanowi szansę na powrót do pełnej sprawności po trudnym i obciążającym leczeniu. Projekt umożliwia dostęp

do nowoczesnej, kompleksowej rehabilitacji osób w wieku 18-64 lata, które są w trakcie leczenia onkologicznego lub przebyły chorobę nowotworową i mieszkają, pracują lub uczą się na terenie Wielkopolski. Program zapewnia uczestnikom udział w bezpłatnej fizjoterapii oraz pomoc psychologa i dietetyka. W wybranych wizytach razem z uczestnikiem mogą brać udział także osoby bliskie z otoczenia.

3.2. Rozwijanie zainteresowań oraz aktywny wypoczynek dzieci, młodzieży i dorosłych

- **Swarzędzkie Centrum Sportu i Rekreacji**

Każdego roku zaprasza na półkolonie podczas ferii zimowych oraz wakacji letnich dzieci z terenu gminy Swarzędz. Celem półkolonii zawsze jest promocja aktywnego i bezpiecznego spędzania czasu wolnego przez dzieci. W czasie letnich i zimowych zajęć dzieci objęte są programami sportowo – rekreacyjnymi; na pływalni, lodowisku i w hali sportowej prowadzone są zajęcia sportowe przez wykwalifikowaną kadrę instruktorską. Działania sportowe organizowane są dla dzieci w każdym wieku przez cały rok i dostosowane do zainteresowań każdego potencjalnego uczestnika zajęć. Swarzędzkie Centrum Sportu i Rekreacji realizuje również interesujące inicjatywy dla dorosłych, stanowiących doskonałą promocję zdrowych, aktywnych sposobów spędzania czasu wolnego.

- **Ośrodek Kultury**

Ośrodek Kultury podejmuje spektrum działań, skierowanych do dzieci i młodzieży z terenu gminy Swarzędz, organizuje zajęcia rozwijające pasje i zainteresowania uczestników, tj.: warsztaty fotograficzne, taneczne, szachowe, krawieckie, plastyczne, muzyczne, teatralne, filmowe, sportowe. Oferowane zajęcia przeznaczone są zarówno dla dzieci, młodzieży, jak i dorosłych. Ośrodek Kultury jest też inicjatorem i organizatorem - we współpracy z Urzędem Miasta i Gminy w Swarzędzu oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej - imprez trwale wpisanych w kalendarz atrakcji miasta i gminy Swarzędz.

- **Biblioteka Publiczna**

Biblioteka proponuje swoim czytelnikom szereg ciekawych zajęć, spotkań autorskich, konkursów, udział w grupach zabawowych, lekcjach bibliotecznych, teatralnych, wystawach czy spotkaniach dyskusyjnych. Organizowane imprezy promują m. in. czytelnictwo czy konstruktywne sposoby spędzania czasu i edukację.

- **Opieka nad dziećmi**

Podejmowane są liczne działania mające na celu rozwijanie ciekawych form spędzania czasu dzieci w żłobkach, klubach dziecięcych, przedszkolach czy placówkach wpisujących się w struktury Ośrodka Pomocy Społecznej. Wszystkie aktywności mają na celu wsparcie opiekunów oraz umożliwienie i stymulowanie rozwoju najmłodszych mieszkańców miasta i gminy Swarzędz.

- **Inne**

Na terenie miasta i gminy Swarzędz każdy potencjalnie zainteresowany aktywnością mieszkaniec znajdzie bogatą ofertę działań realizowanych przez inicjatywy prywatne,

organizacje pozarządowe czy instytucje edukacyjne. Z części proponowanych atrakcji skorzystać można bezpłatnie.

3.3. Poradnictwo specjalistyczne

- **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna**

W działalność Poradni wpisuje się wsparcie dzieci oraz ich opiekunów poprzez diagnostykę, aktywności o charakterze terapeutycznym, profilaktycznym, wychowawczym, logopedycznym, doradczym i edukacyjnym, zarówno w formie indywidualnej, jak i grupowej. Specjaliści Poradni pomagają rodzicom i nauczycielom w ich działaniach wychowawczych i dydaktycznych; oferują także bezpłatną pomoc w zakresie wyboru kierunku kształcenia i zawodu. Pracownicy Poradni diagnozują trudności dydaktyczne i emocjonalne dzieci, wskazując na możliwości poprawy funkcjonowania badanych.

- **Projekt: „Poprawa dostępu do usług wspierających rodzinę i rodzinną pieczę zastępczą na terenie MOF Poznania - EDYCJA II”,**

współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, w ramach którego w Ośrodku Pomocy Społecznej w Swarzędzu odbywają się porady prawne, mediacyjne, psychologiczne oraz pedagogiczne dla mieszkańców z terenu gminy Swarzędz. Działania przedłużone zostały do maja 2023 r.

- **Poradnictwo prawne**

Od stycznia 2016r. mieszkańcy miasta i gminy Swarzędz mogą korzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej realizowanej na podstawie współpracy powiatu poznańskiego z gminą Swarzędz. Dyżury prawnika odbywają się codziennie od poniedziałku do piątku w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej.

- **Profesjonalne wsparcie w ramach działalności poradni specjalistycznych**

Na terenie miasta i gminy Swarzędz działalność w ramach NFZ oraz odpłatną prowadzą specjalistyczne poradnie, proponujące bogatą ofertę wsparcia dla dzieci oraz osób dorosłych. W szeroki wachlarz usług wpisują się m.in.: konsultacje psychiatryczne, psychologiczne i pedagogiczne, spotkania terapeutyczne czy rehabilitacyjne. Pomoc indywidualną i grupową uzyskują osoby doświadczające różnorodnych problemów, wymagających rozwiązania przy wsparciu specjalistów.

3.4. Świadczenia i pomoc usługowa

- **Pomoc finansowa**

Rodziny mieszkające na terenie gminy Swarzędz - po spełnieniu warunków określonych w odpowiednich ustawach - mają możliwość skorzystania ze wsparcia finansowego w formie *świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych, stypendium szkolnego, pomocy finansowej dla uchodźców z Ukrainy, wsparcie dla osób goszczących uchodźców wojennych z Ukrainy.*

- **Usługi opiekuńcze**

Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

- **Placówki Wsparcia Dziennego**

Dzienny Dom „Senior – WIGOR”, prowadzony jest w ramach Wieloletniego Programu „Senior+” na lata 2021 - 2025. Ze świadczeń Domu mogą korzystać osoby nieaktywne zawodowo w wieku 60+ zarówno kobiety, jak i mężczyźni, będący mieszkańcami Miasta i Gminy Swarzędz, w szczególności osoby, które spełniają jeden z wymienionych warunków: posiadają niskie dochody, są samotne lub posiadają rodziny poza miejscem swojego zamieszkania, posiadają trudne warunki mieszkaniowe, wykazują ograniczenia lub bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Celem działalności Domu jest zapewnienie wsparcia uczestnikom, poprawa jakości ich życia, a także zapobieganie dezintegracji społecznej, jak i promowanie idei aktywnego starzenia się.

Dzienny Dom Pomocy funkcjonuje od 2019 roku, prowadzony jest w ramach projektu pt.: „Nowoczesne usługi asystenckie i opiekuńcze w Gminie Swarzędz” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 7. Włączenie społeczne. Działanie 7.2 Usługi społeczne i zdrowotne. Poddziałanie 7.2.2 .Usługi społeczne i zdrowotne – projekty konkursowe. Celem projektu jest zwiększenie świadczonych usług opiekuńczych w formie miejsc stacjonarnej opieki dziennej realizowanej właśnie przez Dzienny Dom Pomocy. przeznaczony jest dla osób niesamodzielnych powyżej 60 roku życia, będących mieszkańcami Miasta i Gminy Swarzędz a jego celem jest zapewnienie aktywizacji w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej.

Środowiskowy Dom Samopomocy typu A (dla osób chorych psychicznie) przeznaczony jest dla osób, które aktualnie nie wymagają hospitalizacji. Głównym i najważniejszym zadaniem ŚDS jest przystosowanie uczestników do możliwie, jak najbardziej samodzielnego życia, wykształcenie umiejętności niezbędnych do codziennego funkcjonowania, m.in.: przygotowanie posiłków, dbanie o higienę, rozporządzanie budżetem domowym, obsługa sprzętów gospodarstwa domowego, załatwianie spraw w urzędach, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, aktywne spędzanie czasu wolnego, podjęcie pracy itp. ŚDS w swoim programie działalności zakłada również wspieranie rodzin i bliskich osób chorych dostosowując ofertę pomocy do ich potrzeb.

Centrum Aktywności Seniora proponuje zajęcia ruchowe, zajęcia językowe, treningi pamięci, zajęcia artystyczne, zajęcia muzyczne, zajęcia filmowe, wyjazdy zagraniczne i krajowe, spotkania i zabawy integracyjne, tematyczne, kulturalne, kulinaria w oparciu o zasady zdrowego żywienia, SeniorSMS, SOS Senior oraz – w ramach Akademii Zdrowia - wymiana kulturalna z udziałem wolontariuszy z krajów Unii Europejskiej.

- **„Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny”**

w 2019r. otrzymało ją – 666 rodzin wielodzietnych zamieszkujących na terenie gminy Swarzędz, w 2020r. – 184 rodziny, w 2021r. – 163 rodziny. W ramach programu „Gmina Swarzędz Przyjazna Rodzinie – wspieranie i ochrona rodzin wielodzietnych”, rodziny mogą korzystać z ulg w ramach „Lokalnej Karty Dużej Rodziny”. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest każdemu członkowi rodziny wielodzietnej, także rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka.

Gmina Swarzędz przystąpiła także do Programu „**Wielkopolska Karta Rodziny**”, na rzecz rodzin wielodzietnych z województwa wielkopolskiego. W roku 2019r. otrzymało ją 115 rodzin, w 2020r. – 116 rodzin, a w 2021r. – 50 rodzin. Wielkopolska Karta Rodziny przyznawana jest rodzicom/opiekunom prawnym dzieci prowadzących wspólne gospodarstwo domowe z minimum trojgiem dzieci i dzieciom w wieku do 18 roku życia lub 26 roku życia w przypadku kontynuowania nauki, a bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. W 2019r. – dodatkowo - Wielkopolską Kartę otrzymało 51 rodziców, którzy kiedykolwiek wychowywali przynajmniej troje dzieci.

- „*Za życiem*”

Od 1.01.2017r. gmina Swarzędz realizuje zadania wynikające z Ustawy z dn. 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin *Za życiem*. Istotnymi działaniami są m.in.: zapewnienie dostępu do szeroko rozumianej informacji i poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodziny z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju lub w czasie porodu, zapewnienie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju lub w czasie porodu, poradnictwo prawne i psychologiczne, opracowywanie z rodzinami katalogu wsparcia, występowanie przez upoważnionego przez rodzinę asystenta w imieniu tejże do podmiotów świadczących pomoc.

3.5. Pomoc uchodźcom

Sytuacja, w której znalazł się cały świat, szczególnie mieszkańcy Ukrainy, zmieniła się nie tylko dla osób bezpośrednio doświadczających konsekwencji wojny (tj. przemocy, lęku, cierpienia, poczucia zagrożenia, utraty całego dorobku życia, strachu o siebie i bliskich), ale także osób mieszkających poza terenem zaatakowanym przez Federację Rosyjską. Gmina Swarzędz natychmiast zmobilizowała swoje zasoby osobowe i instytucjonalne, wspierając Ukraińców we wszystkich koniecznych obszarach, tj. m.in.: świadczyła pomoc w zakwaterowaniu, organizowała zbiórki potrzebnych produktów, zaopatrywała w niezbędne produkty, podejmowała działania logistyczno-organizacyjne świadczonej pomocy, gwarantowała posiłki, świadczyła pomoc materialną, rzeczową, wspierającą, psychologiczną, pośredniczyli w zapewnianiu pomocy medycznej. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, oprócz powyższych działań, świadczyli pomoc w organizowaniu transportu osób przekraczających granicę, w podejmowaniu przez nich zatrudnienia, nauki, w organizacji czasu wolnego, wakacyjnego, w integracji ze środowiskiem lokalnym, w prawnym i formalnym regulowaniu sytuacji życiowej. Wszystkie podejmowane działania opierały się na ogromnym zaangażowaniu kadry, także w czasie wolnym, często pozostającej do dyspozycji 24 godziny na dobę. Pomoc miała na celu nie tylko zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych osób uciekających przed wojną, najczęściej przyjeżdżających tylko z tym, co mieli na sobie, przy ograniczonych zasobach lokalowych, finansowych czy rynku pracy gminy; działania sprowadzały się także do szybkiego i sprawnego rozwiązywania bieżących problemów i

kompleksowej organizacji życia w nowym miejscu. Zaznaczenia wymaga fakt, że często zdarzały się sytuacje wykraczające poza standardowe procedury postępowania, a konieczność ich rozwiązania wiązała się z podejmowaniem współpracy z osobami prywatnymi, specjalistami wielu organizacji i instytucji, wykorzystywania znajomości prywatnych, m.in. pogodzenia konieczności przewiezienia osoby z chorobą nowotworową i zapewnienia jej ciągłości leczenia onkologicznego lub wpasowania się w harmonogram dializowania osoby z ciężką niewydolnością nerek, także w trakcie transportu. Mimo licznych utrudnień i braku przygotowania na tego rodzaju sytuacje kryzysowe, początkowego braku uregulowań ustawowych, świadczona pomoc w procesie usamodzielniania i regularne wsparcie przynoszą wysoki poziom efektywności pracy.

3.6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Swarzędz. Realizowany jest w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszania jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Program obejmuje profilaktykę skierowaną na najważniejsze czynniki ryzyka, występujące w rodzinie i jej otoczeniu społecznym. Doskonalenie obecnego systemu ochrony i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, przy jednoczesnym zapewnieniu stałych form oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, a także rozbudowanie systemu współpracy międzyinstytucjonalnej, ma przyczynić się do zwiększenia integralności systemu pomocowego na rzecz swarzędzkich rodzin. Kluczowe jest szybkie rozpoznanie zjawiska przemocy w rodzinie i przywrócenie bezpiecznego funkcjonowania całej rodziny. Zjawisko przemocy domowej wymaga podejmowania szczególnych działań wspierających. Działania kierowane są do osób bezpośrednio dotkniętych problemem przemocy, ale także do wszystkich mieszkańców gminy Swarzędz. Działalność profilaktyczna, diagnostyczna i interwencyjna realizowana jest w ramach działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Swarzędzu, Punktów Konsultacyjnych, a także Zespołu Interdyscyplinarnego i działających w jego ramach Grup Roboczych. Oferta obejmuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną, prawną i socjalną, skierowaną zarówno do osób doznających przemocy, stosujących przemoc, jak i dla świadków przemocy.

3.7. Wybrane organizacje pozarządowe

- **Stowarzyszenie na Rzecz Aktywizacji Społeczności Lokalnej**

Celem stowarzyszenia jest zwiększenie aktywności mieszkańców w środowisku lokalnym, poszerzenie wiedzy społeczności lokalnych o organizacjach pozarządowych oraz instytucjach rządowych i samorządowych, dobrowolne niesienie pomocy osobom i rodzinom, które z różnych przyczyn niezdolne są do rozwiązywania swoich życiowych problemów, polepszenie sytuacji dzieci i rodzin w społeczności lokalnej, wspieranie integracji rodziny i społeczności lokalnej w kontekście Unii Europejskiej, wspieranie samorządności i samoorganizacji dzieci i młodzieży, wspieranie i promowanie idei wolontariatu, aktywizacja seniorów. Stowarzyszenie

kieruje wsparcie również do uchodźców z Ukrainy.

- **Stowarzyszenie Wiosna**

Stowarzyszenie organizuje ogólnopolską akcję charytatywną *Szlachetna Paczka*, do której każdego roku przystępuje również Swarzędz, jednocząc wolontariuszy, bezinteresownie pomagających potrzebującym - osobom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej.

- **Fundacja ARTiFAKT**

Szeroki wachlarz atrakcji skierowany jest do dzieci i dorosłych w każdym wieku. Warsztaty rękodzieła są połączeniem twórczości plastycznej z terapią zajęciową, a jednocześnie są sposobem na wyrażenie siebie, swoich uczuć. Uczestnictwo w zajęciach może być systematyczne, cykliczne lub okazjonalne.

- **Fundacja Początek Świata**

W fundacji wsparcie otrzymują całe rodziny, mające dziecko z niepełnosprawnością. Oferta pomocowa stanowi kompleksowe działania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania rodzin, stojących przed wyzwaniem związanym z wychowaniem dziecka z niepełnosprawnością. Specjaliści w „Początku świata” zapewniają skuteczną rehabilitację i dobre samopoczucie wszystkich członków rodziny. Działania wspierające kierowane są zarówno do obywateli Polski, jak i uchodźców z Ukrainy.

- **Fundacja Dzieciaki i Zwierzaki**

Fundacja zajmuje się przede wszystkim rehabilitacją dzieci różnymi metodami, prowadzi integrację sensoryczną, konsultacje noworodkowe, trójpłaszczyznową manualną terapię stóp, terapię wad postawy, dogoterapię, integrację bilateralną, a także zajęcia edukacyjne z psem. Wysoki poziom profesjonalizmu oraz miła atmosfera stanowią elementy zwiększające efektywność podejmowanych działań. Z oferty pomocowej skorzystać mogą także bezpłatnie obywatele Ukrainy uciekający przed wojną.

- **Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski im. Leszka Grajka**

Stowarzyszenie organizuje dla osób z niepełnosprawnością zajęcia w zakresie: wczesnej interwencji, rehabilitacji ruchowej z hydromasażem w salach rehabilitacyjnych i domach, terapii pedagogicznej, terapii logopedycznej, zajęć z psychologiem, dogoterapii i hipoterapii. Osoby dorosłe doskonalą swoje umiejętności w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej w prowadzonym przy stowarzyszeniu Warsztacie Terapii Zajęciowej. W okresie wakacyjnym uczestnicy biorą udział w olimpiadzie sportowej czy wypoczynku nad morzem.

- **Stowarzyszenie Abstynentów Żagiel**

Stowarzyszenie prowadzi: działalność w zakresie wspierania osób uzależnionych od alkoholu – grupa AA, spotkania rodzinne, wsparcie dla współuzależnionych oraz organizację czasu wolnego dzieci pacjentów. Działalność Stowarzyszenia stanowi uzupełnienie pracy terapeutycznej.

- **Polski Komitet Pomocy Społecznej**

Celem Komitetu jest kształtowanie postaw społecznych, sprzyjających bezpośrednio uczestniczeniu w działaniach na rzecz osób potrzebujących pomocy. Organizacja udziela materialnego wsparcia oraz przywraca nadzieję i poczucie bezpieczeństwa ludziom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

- **Caritas przy Parafiach**

Katolicka organizacja charytatywna, działająca na terenie gminy Swarzędz, udziela pomocy materialnej i finansowej osobom bezrobotnym, bezdomnym, chorym, starszym, dzieciom z rodzin ubogich, a także imigrantom i uchodźcom. Caritas udziela również pomocy humanitarnej ofiarom wojen, kataklizmów i nieszczęść naturalnych poza granicami Polski.

- **Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji**

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – ma swoją siedzibę w Warszawie. Jest jedną z największych organizacji pozarządowych zajmujących się sprawami edukacji. Od 1993 r. zarządza europejskimi programami, projektami i inicjatywami, które umożliwiają poszerzanie wiedzy podstawowej lub specjalistycznej, zdobywanie nowych umiejętności i kompetencji pozwalają rozwijać zainteresowania i pasje poprzez działania podejmowane w innych krajach oraz w społecznościach lokalnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z FRSE w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności (wolontariatu europejskiego). Fundacja pełni rolę Narodowej Agencji programów Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, to znaczy, że jest oficjalnym przedstawicielem Komisji Europejskiej w Polsce.

Celem jest szeroko pojmowane wspieranie działań na rzecz rozwoju edukacji w Polsce, które przyczyniają się do poprawy jakości i efektywności systemu oświaty, szkolnictwa wyższego i szkoleń w Polsce oraz ich otwarcia na świat.

- **Europejski Korpus Solidarności**

W międzynarodowej wymianie młodzieży mogą uczestniczyć osoby w wieku 13 - 30 lat z co najmniej dwóch państw, z których przynajmniej jedno jest krajem biorącym udział w programie. Aktualnie w Swarzędzu w ramach wolontariatu przebywa Romain Gauvreau z Francji. Podejmuje On zajęcia edukacyjne z dziećmi w swarzędzkich świetlicach ucząc języka angielskiego i prowadząc zajęcia kulturowe. W trakcie zajęć świetlicowych pomaga w odrabianiu zadań z matematyki, bierze także udział w grach i zabawach. Romain systematycznie spotyka się także z seniorami gminy Swarzędz, prowadząc zajęcia kulturowe, uczy języka angielskiego i francuskiego oraz uczestniczy w zajęciach kulinarnych.

- **Stowarzyszenie Kulturalne Orkiestra Dęta w Swarzędzu**

Stowarzyszenie zrzesza muzyków amatorów oraz dziewczęta, tworzące grupę choreograficzną. Orkiestra bierze udział w wielu festiwalach i przeglądach, zdobywając nagrody i wyróżnienia. Orkiestra prowadzi działalność w zakresie muzyki, kultury, sztuki oraz ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

3.8. Gminne Centrum Informacji

Głównym zadaniem Centrum jest poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wsparcie aktywności zawodowej i społecznej osób poprzez doradztwo zawodowe, poradnictwo zawodowe, udostępnianie ofert pracy, ofert szkoleń i kursów. Centrum stanowi miejsce spotkań dzieci i dorosłych, chcących uzyskać szeroko rozumiany dostęp do informacji. Priorytetem Centrum jest nie tylko ustabilizowanie sytuacji zawodowej uczestników, ale także

integracja ze środowiskiem lokalnym poprzez organizowanie szeregu spotkań i zajęć indywidualnych i grupowych, odpowiadających bezpośrednio na potrzeby i oczekiwania mieszkańców miasta i Gminy Swarzędz. Od lutego br. oferta pomocowa rozszerzona jest o wsparcie dla uchodźców wojennych z Ukrainy. Osoby zainteresowane podjęciem zatrudnienia, zintegrowaniem się z innymi mieszkańcami środowiska lokalnego, rozwijaniem swoich zainteresowań czy nauką języka polskiego, znajdą dla siebie satysfakcjonujące zajęcia.

Z uwagi na szeroki wachlarz usług świadczonych przez Centrum, w planach na kolejne lata pozostaje zmiana nazwy Gminnego Centrum Informacji.

3.9. Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej to miejsce, w którym mieszkańcy mogą bezpłatnie skorzystać z bogatej oferty wsparcia. Bazuje na potrzebach i zainteresowaniach mieszkańców. Elastycznie dostosowuje swoją ofertę i odpowiada na zgłaszane pomysły. Obecnie w Klubie Integracji Społecznej odbywają się warsztaty komputerowe, grupy zabawowe dla rodziców/opiekunów z dziećmi do lat 3, warsztaty kreatywne „Twórz-My”. Uczestnicy warsztatów kreatywnych wspólnie z Seniorami z Centrum Aktywności Seniora, tworzyli szarpaki i poduszki dla psów i kotów ze Schroniska dla Zwierząt w Skałowie. Seniorzy oraz rodzice małych dzieci uczestniczyli także w warsztatach pierwszej pomocy przedmedycznej prowadzonej przez strażaków z OSP Kobylnica. Ponadto w 2022 r. w KIS realizowany jest projekt „Klub Integracji Społecznej – ciekawiej i efektywniej”, współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. W ramach projektu uczestnicy wzięli udział w warsztatach i spotkaniach indywidualnych z job coachem, kursach zawodowych, warsztatach „Jesteśmy ważni”, kursie języka polskiego dla cudzoziemców, metamorfozach, zajęciach sportowych joga i pilates, warsztatach hobbystycznych „Czas na hobby” – kiszonki, makrama, ozdobne mydełka sukulenty, naturalne mydła w trzech odstonach, kosmetyki naturalne, warsztaty „Wierszyki-masażyki i masaż Schantala”.

3.10. Działania o charakterze profilaktycznym

- **Tydzień Profilaktyki**

Forma działań społeczno-kulturalnych ma charakter edukacyjno-profilaktyczny skierowany do różnych grup wiekowych i obejmuje m.in.: Talentiady, interaktywne przedstawienia profilaktyczne, akcje prewencyjne z udziałem dzieci, młodzieży, wychowawców, strażników miejskich, policjantów i grę miejską oraz rekomendowane przez PARPA szkolenia dla nauczycieli szkół podstawowych.

- **Świetlica socjoterapeutyczna „Nasza Dziupla”, świetlica terapeutyczno-integracyjna, świetlice wiejskie z programem terapeutycznym, Centrum Międzypokoleniowe Pogodna**

Oferta świetlic skierowana jest do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, znajdujących się w trudnej sytuacji emocjonalnej, społecznej czy ekonomicznej. Prowadzone zajęcia mają charakter psychoprofilaktyczny i socjoterapeutyczny. Placówki wspierają wszechstronny

rozwój dziecka, pomagają rozwijać zainteresowania, zapewniają pomoc w odrabianiu lekcji i wyrównywaniu braków w nauce oraz w rozwiązywaniu trudnych dla dziecka sytuacji. Dodatkową atrakcją są zajęcia z wolontariuszem z Francji, który wprowadza dzieci w kulturę swojego regionu oraz prowadzi zajęcia edukacyjne z j. angielskiego.

- **Piknik Trzech Pokoleń, Dawnych Wspomnień Czar**

Coroczne działania o charakterze profilaktycznym – integracyjnym kierowane są do mieszkańców gminy Swarzędz. Najważniejszym celem imprez jest umożliwienie mieszkańcom spędzenia wolnego czasu w sposób konstruktywny oraz zintegrowanie rodzin ze społecznością lokalną.

- **Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Członków ich Rodzin**

W Punkcie prowadzona jest działalność terapeutyczna, profilaktyczna, diagnostyczna, wspierająca oraz interwencyjna dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych, osób doświadczających przemocy, jak i osób stosujących przemoc. Wśród korzystających z konsultacji, najwięcej miało problem z nadużywaniem alkoholu, następną grupą to osoby współuzależnione. Dominującymi problemami wśród klientów Punktu Konsultacyjnego były różnego rodzaju następstwa wynikające z choroby alkoholowej bądź uzależnienia od narkotyków, takie jak: deficyty umiejętności ważnych dla trzeźwego życia, brak świadomości co do uzależnienia, pozorny charakter motywacji do leczenia, problem braku pracy i perspektyw życiowych, współuzależnienie, przemoc w rodzinie.

- **Pomoc psychologiczna w ramach Sekcji Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej**

Osoby zainteresowane wsparciem psychologicznym ze względu na swoją sytuację, spowodowaną w szczególności uzależnieniem w rodzinie oraz doznawaniem przemocy mogły skorzystać z konsultacji z psychologami. Z usług skorzystały również osoby cierpiące na zaburzenia emocjonalne, znajdujące się w kryzysie życiowym, borykające się z trudnościami wychowawczymi, a także młodzież zmagająca się z różnorodnymi problemami.

- W ramach **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** oraz **Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii**

Zajęcia sportowe na świeżym powietrzu dla dzieci, które odbywały się w trzech lokalizacjach, przy ul. Sienkiewicza, w Jasinie oraz przy ul. Działkowej, zorganizowano letnie obozy socjoterapeutyczne, wznowiono systematyczną pracę w ramach organizowania społeczności lokalnej z mieszkańcami bloku przy ul. Sienkiewicza i z mieszkańcami okolic ul. Działkowej (Dni Sąsiada, wyprzedaż garażowa, wiosenne i jesienne sprzątanie, montaż ławek, spotkanie świąteczne i wspólne, sąsiedzkie ubieranie choinki). W ramach aktywizacji społeczności lokalnej w okresie letnim odbył się cykl 7 „Potańcówek na Plantach”, seans plenerowego kina letniego oraz zajęcia podwórkowe. Uruchomiono zajęcia kreatywne dla dzieci i młodzieży przy ul. Sienkiewicza w Dziennym Domu „Senior-WIGOR”.

Od 2022 r. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii przyjmowany jest do realizacji jako Gminny

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

- **Rekomendowane programy profilaktyczne na terenie szkół:**

Spójrz Inaczej, Wspomaganie rozwoju dzieci nieśmiałych, Przyjaciele Zippiego, Unpluq, Debata, szkoła dla rodziców i wychowawców, Zdrowa klasa, Odmów – nie bierz.

3.11. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Program realizowany jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Swarzędzu. W ramach Programu realizowane są zadania: prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

3.12. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii

Program zwraca uwagę i zakłada realizację zadań własnych gminy Swarzędz, do których należą m. in.: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, udzielanie rodzinom pomocy poprzez wczesną diagnozę, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, interwencje kryzysowe. Szeroko rozumiane, specjalistyczne wsparcie profesjonalistów, skierowane do osób zagrożonych uzależnieniem, uzależnionych oraz ich rodzin, stanowi kompleksowy system działań pomocowych.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Swarzędz na lata 2023 – 2025 są mieszkańcy gminy Swarzędz.

V. CEL GŁÓWNY

Podniesienie poziomu prawidłowego funkcjonowania rodzin i zwiększenie szans na osiągnięcie dobrostanu.

VI. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Wzmocnienie mocnych stron osób i rodzin, z uwzględnieniem cudzoziemców – szczególnie opuszczających tereny wojenne.

2. Zwiększenie umiejętności konstruktywnych sposobów rozwiązywania problemów, w szczególności w rodzinach w kryzysie.
3. Poprawa sytuacji materialnej rodzin.
4. Zwiększenie poziomu profesjonalizmu świadczonej pomocy przez instytucje wspierające.
5. Poprawa dostępu do rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnością.

Cel szczegółowy 1:

tabela nr 5

Wzmocnienie mocnych stron osób i rodzin, z uwzględnieniem cudzoziemców – szczególnie opuszczających tereny wojenne.		
Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> • Bezpośrednia współpraca z rodzinami celem wzmocnienia zasobów oraz rozwiązania kwestii problemowych, zapobiegania sytuacjom kryzysowym • Zwiększenie mieszkańcom dostępu do spektrum zajęć, działań czy informacji możliwych do uzyskania w gminie • Szeroko rozumiana profilaktyka • Wzmacnianie postaw realizujących zdrowy styl życia • Umożliwienie rozwijania zainteresowań i pogłębienie posiadanych umiejętności • Ciekawe formy spędzania czasu wolnego i stwarzanie 	<p>pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Swarzędzu, pracownicy Gminnego Centrum Informacji, specjaliści Klubu Integracji Społecznej</p> <p>Pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, pracownicy świetlic socjoterapeutycznych i wiejskich, pracownicy placówek oświatowych (wychowawcy, pedagodzy, psychologodzy, nauczyciele), pracownicy poradni zdrowia, pracownicy poradni leczenia uzależnień, pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu, pracownicy w ramach projektów, pracownicy organizacji pozarządowych, funkcjonariusze Policji, Straż Miejska, pracownicy Biblioteki Publicznej,</p>	<p>- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny</p> <p>- liczba zatrudnionych asystentów rodziny</p> <p>- liczba rodzin współpracujących z pracownikami socjalnymi</p> <p>- liczba dzieci jakie skorzystają z wypoczynku letniego i zimowego</p> <p>- liczba dzieci korzystających z zajęć świetlic socjoterapeutycznych i wiejskich</p> <p>- specjaliści organizacji pozarządowych</p> <p>- liczba osób korzystających z Poradni Zdrowia i Poradni Uzależnień</p> <p>- rodzaj i forma udzielanego poradnictwa specjalistycznego</p> <p>- liczba udzielonych konsultacji i porad specjalistycznych</p> <p>- wysokość środków przeznaczonych i poniesionych przez gminę na częściowe pokrycie pobytu dzieci w różnych formach pieczy</p>

<p>możliwości do realizowania ich</p> <ul style="list-style-type: none"> Realizowanie programów świetlicowych 	<p>pracownicy i animatorzy Ośrodka Kultury, pracownicy Swarzędzkiego Centrum Sportu i Rekreacji, specjaliści zaangażowani w ramach projektów</p>	<p>zastępczej</p> <ul style="list-style-type: none"> liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych liczba osób korzystających z KIS, GCI, SCSiR liczba dzieci powracających z pieczy do rodzin biologicznych ilość wydanych Kart Dużej Rodziny liczba rodzin i osób korzystających z pomocy udzielonej w formie pracy socjalnej liczba osób, które zostały objęte pomocą w formie usług opiekuńczych, w tym - osób z zaburzeniami psychicznymi
--	--	--

Cel szczegółowy 2:

tabela nr 6

Zwiększenie umiejętności konstruktywnych sposobów rozwiązywania problemów, w szczególności w rodzinach w kryzysie.		
Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> diagnoza oparta na zasobach rodziny, zwiększających skuteczność współpracy (akcent na kontekst diagnozy pozytywnej) grupa wsparcia o charakterze wspierającym i edukacyjnym dla opiekunów dzieci, poszerzająca kompetencje 	<p>pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Swarzędzu, pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, pracownicy świetlic socjoterapeutycznych i wiejskich, pracownicy placówek oświatowych (wychowawcy, pedagodzy, psycholodzy), specjaliści organizacji pozarządowych, specjaliści poradni zdrowia,</p>	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób korzystających z warsztatów rozwijających umiejętności wychowawcze liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej liczba osób korzystających z pomocy prawnej liczba osób korzystających z pomocy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, policji

<p>wychowawcze i umiejętności społeczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • specjalistyczna pomoc – rehabilitacja • specjalistyczna pomoc psychologiczna • specjalistyczna pomoc prawna • poradnictwo pedagogiczne • współpraca z sądem, kuratorami, policją, szkołą, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną • działania zespołów i grup specjalistów współpracujących na rzecz rozwiązania istniejących problemów i wsparcia rodzin, dostosowane do indywidualizowanych potrzeb rodzin • wsparcie dzieci i młodzieży w kontekście prawidłowości rozwojowych oraz ewentualnych trudności • działania skierowane tylko do osób uciekających z terenów objętych wojną • efektywne reagowanie instytucji pomocowych na sytuacje kryzysowe będące potencjalnym lub realnym zagrożeniem dla 	<p>specjaliści Poradni Leczenia Uzależnień, uczestnicy grup wsparcia AA, specjaliści Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu, pracownicy organizacji pozarządowych, pracownicy Klubu Integracji Społecznej, specjaliści Gminnego Centrum Informacji, funkcjonariusze Policji, Straż Miejska pracownicy Biblioteki Publicznej, pracownicy i animatorzy Ośrodka Kultury, pracownicy Swarzędzkiego Centrum Sportu i Rekreacji, pracownicy sądu (sędziowie, kuratorzy zawodowi i społeczni), pracownicy Migrant Info Point, pracownicy organizacji pozarządowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z pomocy w sytuacji kryzysowej - liczba osób korzystających z grup wsparcia, grup terapeutycznych - liczba osób biorących udział w nauce języka polskiego w GCI - liczba osób uciekających z terenów objętych wojną, korzystających z szeroko rozumianej pomocy w kontekście różnych obszarów funkcjonowania - liczba osób korzystających z pomocy w sytuacji występowania zaburzeń psychicznych - liczba osób korzystających z GKRPA - liczba osób objętych procedurą Niebieskie Karty - liczba osób korzystających z pomocy asystenta rodziny - liczba osób korzystających z pomocy w ramach pracy socjalnej - liczba informacji, artykułów nt. rodzin wspierających.
--	---	---

<p>prawidłowego funkcjonowania rodzin</p> <ul style="list-style-type: none"> • praca nad podwyższaniem świadomości osób, w kontekście nabywania konstruktywnych sposobów rozwiązywania problemów • warsztaty i spotkania edukacyjne dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin • wsparcie asystentów rodziny • promowanie formy wsparcia jaką jest <i>rodzina wspierająca</i> • współpraca z organizacjami pozarządowymi • procedura Niebieskie Karty • działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • praca socjalna • działania dostosowane do specyfiki problemów związanych z zaklimatyzowaniem się w nowym środowisku rodzin imigrujących do Polski i uchodźców; m.in. działania integrujące, edukacyjne, 		
--	--	--

informujące i wspierające.		
----------------------------	--	--

Cel szczegółowy 3:

tabela nr 7

Poprawa sytuacji materialnej rodzin.		
Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> • treningi budżetowe • pomoc finansowa zgodnie z ustawą o pomocy społecznej • pomoc zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych • świadczenia z funduszu alimentacyjnego • dodatki mieszkaniowe • stypendia socjalne • program „Posiłek w szkole i w domu” • mieszkalnictwo komunalne i socjalne • mieszkalnictwo chronione • pomoc w ustabilizowaniu sytuacji zawodowej 	<p>pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Swarzędzu, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zespół ds. Świadczeń Przyznawanych Decyzją, - Sekcja Dodatków Mieszkaniowych i Stypendiów, - Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego - pracownicy Urzędu Miasta i Gminy - pracownicy realizujący działania skierowane do osób korzystających z mieszkań chronionych - pracownicy Gminnego Centrum Informacji i Klubu Integracji Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin oraz osób, które uzyskały pomoc pieniężną z OPS - liczba osób objęta pomocą w formie treningu budżetowego - liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne, wychowawcze, z funduszu alimentacyjnego, dodatku mieszkaniowego i stypendium - liczba osób zamieszkujących lokale chronione - liczba osób korzystających z mieszkań komunalnych i socjalnych

Cel szczegółowy 4:

tabela nr 8

Zwiększenie poziomu profesjonalizmu świadczonej pomocy przez instytucje wspierające.		
Działania	Realizatorzy	Wskaźniki

<ul style="list-style-type: none"> • praca w oparciu o zwiększające efektywność metody i techniki, • udział w szkoleniach edukacyjnych • interdyscyplinarny charakter pracy • systematyczne superwizje • samodoskonalenie umiejętności i zwiększanie kompetencji • dostosowywanie warsztatu pracy i możliwości do potrzeb cudzoziemców, szczególnie obywateli krajów, w których trwa wojna 	<p>pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Swarzędzu, pracownicy placówek oświatowych, pracownicy Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, osoby szkolące, superwizorzy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z pomocy - liczba osób korzystających z warsztatów i spotkań edukacyjnych - liczba osób korzystających z superwizji i szkoleń
--	---	--

Cel szczegółowy 5:

tabela nr 9

Poprawa dostępu do rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnością.		
Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie finansowe • mieszkalnictwo komunalne, socjalne, chronione • wsparcie asystenta rodziny • działania w ramach ustawy „Za Życiem” • specjalistyczne usługi opiekuńcze • interdyscyplinarny 	<p>pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Swarzędzu, pracownicy placówek oświatowych, pracownicy Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, pracownicy Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski i Warsztatów Terapii Zajęciowej, pracownicy organizacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z pomocy socjalno-bytowej - liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny - liczba osób korzystających z warsztatów i spotkań edukacyjnych - liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych - liczba osób korzystających z

<p>charakter pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> • współpraca rodzin ze specjalistami (m.in.: psychologami, pedagogami, logopedami, rehabilitantami) • działania w ramach działalności organizacji pozarządowych • edukacja i programy wspierające w placówkach oświatowych – integracyjnych, specjalnych • pomoc rodzinom i współpraca z Towarzystwem Osób Niepełnosprawnych • dowóz dzieci niepełnosprawnych na zajęcia, знижки komunikacyjne dla opiekunów. 	<p>pozarządowych, pracownicy Urzędu Miasta i Gminy, pracownicy poradni zdrowia</p>	<p>organizacji pozarządowych - liczba osób korzystających z placówek oświatowych (integracyjnych i specjalnych)</p>
--	--	---

VII. ZASOBY GMINY SWARZĘDZ UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW DZIECKA I RODZINY

Lokalna lista zasobów instytucjonalnych:

W obszarze lokalnych zasobów instytucjonalnych miasto i gmina Swarzędz dysponuje m.in.: Ośrodkiem Pomocy Społecznej, samorządem, Środowiskowym Domem Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, Dziennym Domem „Senior-WIGOR”, Dziennym Domem Pomocy, Centrum Aktywności Seniora, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, policją, Strażą Miejską, Swarzędzkim Centrum Sportu i Rekreacji, Ośrodkiem Kultury, Ośrodkiem Wspomagania Rodziny, Spółdzielnią Mieszkaniową, Zakładem Gospodarki Komunalnej, Towarzystwem Budownictwa Społecznego.

Środowisko szkolno-wychowawcze reprezentują: żłobki, przedszkola, szkoły, biblioteki, boiska szkolne, świetlice, koła zainteresowań, kluby, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski, Warsztaty Terapii Zajęciowej.

System opieki zdrowotnej reprezentują: Podstawowe Zespoły Opieki Zdrowotnej (lekarze ogólni, specjaliści, pielęgniarki, pielęgniarki środowiskowe, rehabilitacja), Poradnie Leczenia Uzależnień.

Lokalne środowisko społeczne reprezentują: wolontariusze, Caritas, kościół, Klub Integracji Społecznej, organizacje pozarządowe, Kluby Młodych Duchem, Koło Rodzin Wielodzietnych.

Lokalne środowisko zawodowe reprezentują: przedsiębiorcy, zakłady pracy, prywatne firmy kulturalno-oświatowe, prywatne firmy edukacyjne, banki, Zakłady Pracy Chronionej, Swarzędzki Klub Pracodawców, Gminne Centrum Informacji.

Zasoby indywidualne stanowią: rodzina, sąsiedzi, środowisko szkolne, znajomi, przyjaciele, środowisko parafialne, osoby z kół zainteresowań.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

Program podlegać będzie ewaluacji. Pozwoli ona na zwiększenie efektywności podejmowanych działań oraz weryfikację i dopasowanie przyszłych zadań do faktycznych potrzeb i oczekiwań mieszkańców miasta i gminy Swarzędz.

IX. REALIZATORZY

Inicjowanie, organizowanie i koordynowanie działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny należy do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Swarzędzu. Program ma charakter otwarty i może być weryfikowany, aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb czy problemów. W lokalnym systemie działań w zakresie rozwiązywania problemów rodzin uwzględniono uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji działających na terenie Miasta i Gminy Swarzędz.

X. ŚRODKI FINANSOWE

Budżet samorządu lokalnego oraz środki pozyskane z funduszy zewnętrznych.

XI. PARTNERZY

Instytucje rządowe, samorządowe i organizacje pozarządowe.

XII. PODSUMOWANIE

Założeniem Programu jest możliwość rozwiązywania problemów i pokonywania kryzysów występujących w rodzinach tego doświadczających, wzmocnienie konstruktywnych form spędzania czasu wolnego oraz funkcjonowania rodzin. Systemowy, interdyscyplinarny charakter wsparcia rodzin i kompleksowa, zintegrowana współpraca instytucji pomocowych nie tylko zwiększy poziom skuteczności osiągania celów, ale także zoptymalizuje efektywność działań.

XIII. ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Programu ma na celu przede wszystkim zwiększenie umiejętności konstruktywnych sposobów rozwiązywania problemów oraz wsparcie rodzin doświadczających sytuacji kryzysowych.

Osiągnięcie powyższych (lub zakładanych) celów poprawi jakość funkcjonowania swarzędzkich rodzin oraz zwiększy szanse na osiągnięcie przez nie szeroko rozumianego dobrostanu. Przyczyni się także do utrzymania dotychczasowego, wysokiego poziomu profesjonalizmu osób świadczących pomoc, a zintegrowana współpraca instytucji umożliwi dobór wsparcia adekwatny do potrzeb.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2022 r., poz. 447 ze zm.) do zadań własnych Gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 179 ust. 2 powoływanej ustawy Rada Gminy uchwała Gminny Program Wspierania Rodziny. Założeniem Programu jest wzmocnienie rodzin prawidłowo funkcjonujących, objęciem wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz pomoc rodzinom dysfunkcyjnym.

W tym stanie rzeczy, podjęcie uchwały dotyczącej przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Swarzędz na lata 2023 - 2025 jest w pełni uzasadnione.